

जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली
दिल्ली येथे मराठी भाषेचे अध्यासन स्थापन
करण्यासाठी अनुदान मंजूर करणे

महाराष्ट्र शासन
उच्च व उन्नत शिक्षण विभाग,
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २००८/(३४४/०५)/विशि-१,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २९ ऑगस्ट, २००८.

वाचा:- १) जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. व्हीसीए-११/२००९,
दि.१४.८.२००७.
२) मंत्रालय, उच्च शिक्षण, म.श., पुणे यांचे पत्र क्र. वुएमआर/३२०५३/२००७/नावि/विशि-१,
दि.२९.८.२००७.

पार्श्वभूमी:- जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली हे आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील ख्यातनाम विद्यापीठ आहे. लंडन टाईम्सने नुकत्याच जाहिर केलेल्या ग्लोबल युनिव्हर्सिटीच्या क्रमवारीमध्ये विद्यापीठास आशिया खंडातील उत्कृष्ट विद्यापीठ म्हणून अग्रक्रम दिलेला आहे. तसेच हे विद्यापीठ यूरोप व यु.एस.ए. मध्ये पहिल्या ५० विद्यापीठांमध्ये एक आहे. जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात सन १९६९ मध्ये वाङ्मय, संस्कृती इ. बाबतचा अभ्यास करण्यासाठी स्कूल ऑफ लॅंग्वेजेस सुरू केलेले आहे. राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर भारतीय भाषा, वाङ्मय व संस्कृतीची जपणूक व संवर्धनाचे काम, विद्यापीठाच्या केंद्रमार्फत शिक्षण व संशोधनाद्वारे करण्यात येते. तसेच विद्यापीठाच्या केंद्रमार्फत नियतकालिक विदेशी भाषा व भारतीय भाषांचे अध्यापन केले जाते. जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात तामिळ व बंगाली भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्यात आलेले आहे. या विद्यापीठात संस्कृत विषयाच्या अभ्यासाचे विशेष केंद्र असून मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मयाचा प्रसार, संवर्धन आणि वाङ्मय व संस्कृतीचे संशोधन आणि अभ्यास करण्याच्या दृष्टीने जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्याचे जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयाने प्रस्तावित केलेले आहे. तेव्हा या बाबी विचारान घेता जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली या आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील विद्यापीठात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करणे ही काय राज्यासाठी भूषणावह ठरणार असल्याने, उपरोक्त विश्वविद्यालयात मराठी भाषेचे अध्यासन निर्माण करण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:- मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मयाचा प्रसार, संवर्धन आणि मराठी भाषेतील वाङ्मय व संस्कृतीचा अभ्यास आणि संशोधन करण्यासाठी जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात, नवी दिल्ली येथे मराठी भाषेचे अध्यासन स्थापन करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. हे अध्यासन सुरू करण्यासाठी वार्षिक आवर्ती खर्च अंदाजे रु.१६.३० लक्ष असून पायाभूत सुविधांसाठी अंदाजे रु.२००.०० लक्ष इतका खर्च आहे. हा खर्च भागविण्यासाठी राज्य शासनामार्फत एक रक्कम रु.१.५० कोटी (एक कोटी पन्नास लक्ष फक्त) इतके एका वेळीच अनुदान उपलब्ध करून देण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे. एकदा ही एक रक्कम एकदा वेळीच अनुदान म्हणून उपलब्ध करून दिल्यानंतर या रकमेच्या गुंतवणूकीवर प्राप्त होणाऱ्या रकमेतून अध्यासनासाठीच्या पदावरील खर्चासह मराठी भाषेतील साहित्य वाङ्मयाचा प्रचार व प्रसार, मराठी वाङ्मय व संस्कृतीचे संशोधन आणि अभ्यास यावरील खर्च (आवर्ती/ अनावर्ती) इ. भागविण्यात यावा. या छानिरीत या अध्यासनासाठी अन्य अनुदान राज्य शासनाकडून देय राहणार नाही.

२. या अनुदानानुसृत केलेल्या खर्चाचे विशेष शासकीय अधिकार्यांना तपसाणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात यावेत.

३. जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयातील मराठी भाषेच्या अभ्यासनाची उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे असतील:-

- १) मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे जतन व संवर्धन;
- २) मराठी भाषेतील साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे; भाषिक, ऐतिहासिक, असे विस्तृत विविधांगी संशोधन;
- ३) मराठी भाषा व भारतीय अन्य भाषांचा तौलनिक अभ्यास
- ४) मराठी साहित्य, वाङ्मय, संस्कृतीचे अन्य राज्य व परदेशात आदान-प्रदान आणि प्रसार;
- ५) मराठी भाषा, साहित्य, वाङ्मय, संस्कृती वा क्षेत्रात पीएच.डी. करणाऱ्यांना संशोधनार्थ सहाय्य करणे.

४. निर्घाच्या उपलब्धतेनुसार रु.१.५० कोटी (रुपये एक कोटी पन्नास सक्ष फक्त) इतकी अनुदानाची रक्कम संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालयात, नवी दिल्ली यांना उपलब्ध करून द्यावी.

५. या बाबीवर होणारा खर्च "प्रधान शिर्ष २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण- ०३, विद्यापीठीय व उच्च शिक्षण १०२, विद्यापीठांना सहाय्य, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना (००)(०७) सर्वसाधारण शिक्षणासाठी विद्यापीठांना अनुदान (२२०२ ०७४५) मागणी क्र.६८८५-२" या लेखाशिर्षाखाली सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात मंजूर असलेल्या तरतुदीनुसार भागविण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग अगोपचारिक संदर्भ क्र.४३७/१४७१, दि.६.५.२००८ व वित्त विभागाच्या अगोपचारिक संदर्भ क्र.२३९/२००८/व्यव-५, दि.२१.५.२००८ अनुसार मिळवलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२००८३०१२ २५३६०० असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सीमा कमठेरे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) कुलगुरू, जवाहरलाल नेहरू विश्व विद्यालय, नवी दिल्ली.
- २) मा.मंत्री, (उ.व तं.शि.) यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा.राज्यमंत्री, (उ.व तं.शि.) यांचे खाजगी सचिव
- ४) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे.
- ६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- ७) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- ८) निवासी आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोयंबटोर मार्ग, नवी दिल्ली.
- ९) शिक्षा कोषागार अधिकारी, पुणे.
- १०) नियोजन विभाग (कार्यासन १४७१), मंत्रालय, मुंबई.
- ११) वित्त विभाग (कार्यासन व्यव-५), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) कक्ष अधिकारी (साशि-१), उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,